

Designplatform Rotterdam

Advies: positief, buiten budget

- ▶ Geadviseerd subsidiebedrag: € 146.000,-
- ▶ Gevraagd subsidiebedrag: € 146.000,-

Samenvatting van de aanvraag

“Aan de hand van verschillende ontmoetingsformats organiseren en modereren wij een voortgaand gesprek over betekenissen van design, maakindustrie en creativiteit in Rotterdam en op beperkte schaal ook daarbuiten.

Onze missie is sinds vier jaar geleden niet wezenlijk veranderd. Ontwerpers, makers en opdrachtgevers willen wij een stevig en inhoudelijk gesprek met elkaar zien voeren over gedragspatronen, consumentisme en productie-routines.

Dit voortgaande gesprek over urgente veranderingen vinden wij een zinvolle invulling van de begrippen inclusiviteit, interconnectiviteit en innovatie. Veel mensen in ons netwerk maken zich sterk om uitputting van onze planeet te keren en uitbuiting van mensen niet langer te accepteren als iets dat er nou eenmaal bij hoort. Onze aandacht hiervoor is niet afgezwakt, maar er is wel wat bij gekomen.

Rotterdam staat nog altijd cultureel op de kaart, mede dankzij design en architectuur. Maar is dit nog wel vanzelfsprekend?

- 1. Het politiek draagvlak voor kunst en cultuur neemt af, terwijl ontwerpers de humuslaag van kunst en cultuur broodnodig hebben om zichzelf telkens opnieuw uit te vinden.*
- 2. De verwachtingen over de toepassing van Artificial Intelligence (AI) zijn torenhoog. Kan AI de ontwerper straks overrulen?*
- 3. De vanzelfsprekende beschikbaarheid van materiaal loopt op haar einde, ook door geopolitieke verschuivingen. Wat heeft dit voor consequenties voor de ontwerpwereld?*

In een snel veranderende samenleving verandert het professionele creatieve werkveld dramatisch mee. Veerkracht en transformatie zijn niet gauw het product van ontkenning. Wij menen dat deze eerder zullen uitvouwen wanneer ontwerpers gelegenheid krijgen om vrijmoedig met elkaar te spreken over hun twijfels bij veranderingen die zij ontmoeten. Aandacht hiervoor hebben, dus werkelijk present zijn, is een grondhouding bij Designplatform Rotterdam. Die presentie menen wij te bereiken door middel van de veelvoudige culturele en genderidentiteit van curatoren en moderatoren die hun programma's bij ons maken. In het anders-zijn van de Ander vinden wij een goede basis om reflectie op verandering inhoud te geven.

Wat dit laatste betreft zien wij een terugkerende misprijzing, zelfs vormen van discriminatie in de samenleving van mensen met een andere culturele en genderidentiteit. Dit grensoverschrijdend gedrag verdient aandacht in het voortgaand gesprek over veranderingen waartoe de ontwerper zich moet verhouden.

Wij bieden graag inhoudelijke ondersteuning met onze programma's aan culturele initiatieven in en buiten Rotterdam. Zo vinden wij partners bij Creative Mornings, Nieuwe Instituut, De Wasserij, Fashion in Flux, etc. Buiten Rotterdam zijn onder meer What Design Can Do (WDCD) en Design Museum Den Bosch partner. Programmaonderdelen worden voorbereid om vanaf 2024 ervaringen te delen met ontwerpers en designinitiatieven in Marseille.

Een zelfstandig onderdeel binnen Designplatform Rotterdam, meermaals ruimhartig ondersteund door Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, is 'Designers write' dat ontwerpers en designcritici aanmoedigt om te schrijven over pijnlijke issues in de designwereld. In 2025-2028 gaat wij hiermee door in geactualiseerde vorm.

Ons plan voorziet in 44 items per jaar: publieke gesprekken en presentaties, rondetafelgesprekken, workshops, interviews, stadswandelingen. Van ongeveer de helft van onze programmaonderdelen produceren wij podcasts. De financiële omvang van ons plan bedraagt per jaar 174k euro waarvan 27k euro wordt opgebracht door derden. De aangevraagde subsidie bedraagt 147k euro."

Artistieke en inhoudelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de artistiek-inhoudelijke kwaliteit als voldoende. Binnen het Rotterdamse ontwerp-ecosysteem heeft het bij elkaar brengen van kleine groepen ontwerpers zoals Designplatform Rotterdam dit doet zeker toegevoegde waarde. De onderwerpen van de op jaarbasis veertig kleinschalige events getuigen van inbedding in en visie op het vak ontwerp. Het vakmanschap om met 'interventies' het kritische gesprek over ontwerp binnen het vak te faciliteren is in beginsel aanwezig, zoals blijkt uit de erkende status van de curatoren. Designplatform Rotterdam wil "zinnige ontmoetingen bewerkstellingen" tussen de in de aanvraag genoemde groepen. Een meer specifieke toelichting op hoe vertegenwoordigers van deze groepen worden geselecteerd (meer dan 'dat ze er baat bij hebben zich los te maken van de waan van de dag') of op de eigen inhoudelijke bijdrage ontbreekt echter, en daarmee een meer uitgewerkte visie op de eigen rol. Ook vindt de commissie de samenhang tussen de activiteiten onduidelijk. Het programma oogt meer een bundeling van activiteiten dan vertrekkend vanuit een programmatische visie. De aanvraag is in die zin te vrijblijvend en deels onsamenhangend. De potentie is er, zelfs ook landelijk, maar het wordt in de plannen niet waargemaakt.

Op jaarbasis bereikt Designplatform Rotterdam ongeveer tweeduizend personen uit voornamelijk het vakgebied, een halvering van het aantal dat de stichting in de jaren 2017-2019 behaalde. Designplatform Rotterdam schrijft dit toe aan de coronaperiode en personele wisselingen. Ook zegt Designplatform Rotterdam het te doen voor 'het intensieve gesprek' en niet noodzakelijkerwijs grote groepen. Pogingen om het bezoekersaantal weer te laten stijgen – zoals de aansluiting bij het mbo en/of de universiteit – worden wel genoemd, maar blijken niet succesvol; waarom is volgens de aanvraag 'onduidelijk'. Designplatform Rotterdam heeft een duidelijke visie op hoe het gesprek gevoerd moet worden (vrijmoedig, met aandacht, met de ambitie om elkaar

werkelijk te verstaan'). Echter, of en zo ja hoe, Designplatform Rotterdam een specifieke en eigenzinnige inhoudelijke bijdrage aan het discours levert, wordt uit de aanvraag niet duidelijk. Mede daardoor ontbreekt het in de plannen aan zeggingskracht en overtuiging.

De kwaliteit van de kwartiermaker en curatoren is goed. Echter, de combinatie van eigen programmering en gefaciliteerde activiteiten van derden mist inhoudelijke samenhang en oogt als een bundeling van op zichzelf staande events. Positief is dat het initiatief voortkomt uit de praktijk, maar de aanvraag getuigt onvoldoende van de overtuiging dat dit platform absoluut noodzakelijk is als een plek waar ontwerp op een eigentijdse en oorspronkelijke manier binnen de vak-gemeenschap wordt besproken, erkend wordt en respect krijgt, ook gezien de andere instituten en plekken in de stad waar de ontwerpcultuur aan bod komt. Er is geen reflectie op de positie van Designplatform Rotterdam ten opzichte van deze spelers.

Designplatform Rotterdam beschrijft in zijn plan het intrinsiek internationale karakter van ontwerp en het internationale karakter van Rotterdam. Dat is ongetwijfeld waar, maar de beschrijving van de internationale oriëntatie van Designplatform Rotterdam zelf in de plannen is weinig strategisch. In hoeverre bijvoorbeeld de plannen met Marseille hun oorsprong primair in de inhoud vinden, wordt uit de aanvraag niet duidelijk.

Waarde voor de stad, de bewoner en de discipline

De commissie beoordeelt de waarde voor de stad, haar bewoners en de discipline als voldoende. Designplatform Rotterdam werkt met diverse organisaties samen, maar plannen tot bestending of uitbreiding ontbreken in de aanvraag. Interconnectiviteit ziet Designplatform Rotterdam als evidente raakvlakken met andere culturele sectoren. De samenwerkingspartners komen aldus bijna uitsluitend uit het vak (en dan nog ontbreken in de ogen van de commissie vanzelfsprekende partners). De huidige keuzes passen wel bij het beoogde publiek.

Innovatie is voor Designplatform Rotterdam een kernwaarde, maar in het plan ontbreekt reflectie op hoe Designplatform Rotterdam aan innovatie invulling geeft. De vernieuwing zit vooral in de toevoeging van nieuwe programmaonderdelen zoals 'Design Dojo' of 'Designers for Designers'. Maar waar het innovatieve karakter van deze programma's in zit en waarom juist voor deze thema's is gekozen blijft onduidelijk. Designplatform Rotterdam zegt innovatie vanzelfsprekend na te streven, maar omschrijft dat streven dusdanig summier, dat innovatie eerder toevallig lijkt te ontstaan dan resultaat te zijn van strategische sturing.

De toegankelijkheid van de events, die gratis worden aangeboden en laagdrempelig zijn ontworpen, verdient waardering. Ook het (curatoren)team en het bestuur van Designplatform Rotterdam zijn qua culturele achtergrond divers. Dat Designplatform Rotterdam aandacht besteedt aan meerstemmigheid, niet westerse thema's en transparant is over 'witte oververtegenwoordiging' onder betrokken kunstenaars en

curatoren, verdient lof. Echter, ondanks dat Designplatform Rotterdam het belang van inclusiviteit onderschrijft, ontbreekt in de aanvraag een (strategische) visie op inclusiviteit met bijhorend plan en doelstellingen.

Zakelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de zakelijke kwaliteit als zwak. De organisatorische kwaliteit van Designplatform Rotterdam wordt in het plan niet overtuigend aangetoond. Zo ontbreekt een degelijke reflectie op de Governance Code Cultuur; Designplatform Rotterdam zegt de principes zo veel als mogelijk te willen toepassen en geeft daar ook voorbeelden van. Tegelijkertijd geeft het aan in het opvolgen van de code niet volledig te kunnen zijn, gezien de omvang van de organisatie. De consequenties en/of risico's van dit beleid worden niet toegelicht in de aanvraag. Ook de onderbouwing van de toepassing van fair practice en fair pay is niet overtuigend: iet duidelijk is conform welke cao of honoreringsrichtlijn de betrokken zzp'ers het genoemde uurtarief ontvangen. Zorgelijk is het feit dat Designplatform Rotterdam aangeeft niet altijd alle gewerkte uren te kunnen vergoeden. Uit de aanvraag wordt niet duidelijk of Designplatform Rotterdam ambieert om deze werkwijze te verbeteren.

Aangezien de financiële bedrijfsvoering vooral de vertaling is van een activiteitenprogramma dat afhankelijk is van de beschikbare subsidie en de baten nagenoeg gelijk zijn aan de lasten, zijn er op dit vlak geen grote risico's.

Dat Designplatform Rotterdam voor het allergrootste deel afhankelijk is van subsidies hoeft volgens de commissie niet meteen een probleem te vormen voor de continuïteit. De realistische begroting is flexibel wat betreft kosten en in lijn met de eerder toegekende Cultuurplansubsidie. Eventuele extra programmaonderdelen zullen projectmatig en incidenteel van aard zijn, maar een concrete uitwerking van beoogde plannen en aanvragen ontbreekt.

Geadviseerd bedrag

De commissie adviseert om het subsidieniveau van 2024 te handhaven.